



НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

**Силабус
навчальної дисципліни
«ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ РЯТУВАЛЬНИКІВ»**

Інститут	Цивільного захисту
Кафедра	Організації і проведення аварійно-рятувальних робіт
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Обсяг навчальної дисципліни	4 кредити ЕКТС/120 год.
Тип навчальної дисципліни	Вибіркова
Навчальний семестр	Шостий
Форма здобуття вищої освіти	Денна, заочна
Мова викладання	Українська
Викладач(і) ФОТО	<p>Черниш Роман Анатолійович полковник служби цивільного захисту, доцент кафедри організації і проведення аварійно-рятувальних робіт навчально-наукового інституту цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України, кандидат технічних наук.</p> <p>Автор та понад 50 наукових публікацій у вітчизняних та міжнародних виданнях, в тому числі наукових виданнях, які індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science.</p> <p>Профіль Google Scholar: https://scholar.google.com/citations?user=bcbHLdkAAA-AJ&hl=uk</p> <p>Профіль Scopus: https://www.scopus.com/pages/home#basic</p>
Анотація навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Основи професійної діяльності рятувальників» є одним із фундаментальних компонентів освітньої програми, необхідних для реалізації професійних компетентностей в системі ДСНС України.

Мета вивчення навчальної дисципліни	<p>Дана навчальна дисципліна передбачає вивчення майбутніми фахівцями чітких знань щодо вимог нормативно-правових актів діяльності підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту, призначення, принципів будови, тактико-технічні характеристики та правил експлуатації пожежно-технічного оснащення, аварійно-рятувального інструменту та спеціального спорядження, загальних характеристик надзвичайних ситуацій та основних причин їх виникнення, правила безпеки праці у службових приміщеннях пожежно-рятувальних підрозділів та при виконанні завдань за призначенням, роботи з аварійно-рятувальним та пожежно-технічним оснащенням. (в т.ч. воєнного характеру)</p>
Форми організації освітнього процесу (види навчальних занять)	<p>Лекції, практичні заняття, самостійна робота, практичні завдання. Навчальні заняття (лекційні, практичні, індивідуальні); консультації; самостійна робота; контрольні заходи.</p>
Компетентності	<ol style="list-style-type: none"> 1. Здатність до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, робіт із ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій у разі їх виникнення. 2. Здатність до використання аварійно-рятувального, протипожежного обладнання та інструменту при ліквідації надзвичайних ситуацій.
Програмні результати навчання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Програмні компетентності (загальні та професійні). ЗСО. Застосовувати спеціальне оснащення та спорядження під час рятування людей, демонструвати навички взаємодії з іншими рятувальниками в аварійних ситуаціях. 2. Знати тактико-технічні характеристики нових зразків аварійно-рятувального, протипожежного обладнання та інструменту та мати навички їх застосування при ліквідації надзвичайних ситуацій.
Де можна застосувати отримані знання та вміння	<p>Під час вивчення освітнього компоненту: «Основи професійної діяльності рятувальників», Отримані знання дозволяють майбутнім рятувальникам використовувати набуті знання, поєднуючи теоретичну підготовку з практичними навичками, отриманими на новітніх вогневих тренажерах та модулях для гасіння пожеж, аварійно-рятувальних</p>

	робіт. Під час виконання професійних обов'язків за спеціальністю.
--	-------------------------------------------------------------------

Зміст навчальної дисципліни	Кількість годин
Тема 1. Засоби індивідуального захисту рятувальника.	10
Тема 2. Пожежні рукава та рукавне обладнання.	10
Тема 3. Пожежні стволи. Обладнання для утворення повітряно-механічної піни.	10
Тема 4. Переносні пожежні драбини.	8
Тема 5. Оперативне розгортання сил та засобів.	8
Тема 6. Загальні відомості про горіння та горючі речовини.	8
Тема 7. Первинні засоби пожежогасіння.	8
Тема 8. Ручні та пересувні вогнегасники.	8
Тема 9. Загальні відомості про протипожежне водопостачання.	6
Тема 10. Призначення, тактико-технічні характеристики та комплектація пожежної та аварійно-рятувальної техніки.	8
Тема 11. Механізований та немеханізований аварійно-рятувальний інструмент. Призначення, класифікація та тактико-технічні характеристики.	8
Тема 12. Обов'язки особового складу під час ведення оперативних дій, в тому числі в умовах обстрілів місця проведення аварійно-рятувальних робіт.	8
Тема 13. Надзвичайні ситуації техногенного, природного, соціального та воєнного характерів.	10
Тема 14. Вимоги безпеки праці до службових приміщень та споруд в державних пожежно-рятувальних частинах.	10
Загальна кількість годин	120

Форма підсумкового контролю	Іспит
Оцінювання навчальних досягнень	Здійснюється за 100-бальною шкалою за критеріями, що наведені у робочій програмі дисципліни
Політика викладання навчальної дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Активна участь в обговоренні навчальних завдань, попередня підготовка до лекційних та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань. 2. Беззастережне дотримання під час занять правил безпеки, вимог охорони праці, санітарно-гігієнічних норм та протиепідемічних заходів. 3. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються). 4. Здобувачі освіти мають право на визнання результатів навчання з дисципліни, набутих у неформальній та/або інформальній освіті. 5. Здобувачі освіти мають право на оскарження результатів підсумкового контролю з дисципліни або процедури його проведення.

	<p>6. Здобувачі освіти мають право на самостійний вибір форм і проблематики індивідуальних завдань.</p> <p>7. При виконанні індивідуальної роботи здобувачі освіти зобов'язані дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувачі несуть персональну відповідальність згідно із законодавством України та нормативними документа НУЦЗ України.</p>
<p>Рекомендовані основні джерела інформації</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Підручник «Професійна підготовка пожежного-рятувальника».2. Практичний посібник «Висотно-рятувальна підготовка».3. Навчальний посібник «Дії підрозділів ДСНС в умовах воєнного стану» Львів 2023. с – 306.4. Кодекс цивільного захисту України - Кодекс України № 5403-VI від 02.10.2012.5. Національний стандарт «ДСТУ 9319_2025 Засоби цивільного захисту».6. Наказ ДСНС України від 31.12.2025 № 1661 «Про затвердження Правил безпеки праці в органах та підрозділах ДСНС».7. Наказ МВС України від 25.09.2023 № 780 «Про затвердження Порядку організації роботи органів управління та підрозділів закладів освіти ДСНС України».8. Наказ МВС України № 340 від 26.04.2018 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів оперативно-рятувальної служби цивільного захисту».9. Наказ МВС України № 116 від 16.02.2022 року «Порядок організації внутрішньої, гарнізонної та караульної служб в органах і підрозділах ДСНС».10. Наказ ДСНС від 02.04.2024 р. № НС – 375 «Про особливості реагування на надзвичайні ситуації під час збройної агресії».